

**PLAN I PROGRAM IZVRŠENJA
VASPITNOG NALOGA – PORAVNANJE SA OŠTEĆENIM/OM**

ZA _____
(ime i prezime maloljetnika/ice)

Naziv i sadržaj vaspitnog naloga:

- poravnanje maloljetnika/ice sa oštećenim/om
- upućivanje maloljetnika/ice i oštećenog/e na postupak posredovanja
- primjenjuje se poravnanje sa oštećenim putem:
 - izvinjenja maloljetnika/ice
 - otklanjanje štetnih posljedica krivičnog djela:
 - radom maloljetnika/ice kod oštećenog lica
 - naknadom štete oštećenom licu
 - maloljetnik/ica na drugi pogodan način otklanja štetu oštećenom licu

Naziv nadležnog državnog tužilaštva: _____

Datum upućivanja na postupak posredovanja: _____

Datum donošenja odluke državnog tužilaštva o primjeni vaspitnog naloga: _____

Vrijeme izvršenja vaspitnog naloga:

- postupak posredovanja između maloljetnika/ice i oštećenog/e traje 30 dana
- vrijeme trajanja primjene vaspitnog naloga – koliko će trajati naknada štete radom, u naturi, davanjem novčanog iznosa ili na drugi pogodan način: do 6 mjeseci

Ime i prezime maloljetnika/ice: _____

Kontakt telefoni: _____

Ime i prezime zakonskog zastupnika: _____

Kontakt telefoni: _____

Ime i prezime oštećenog/e: _____

Kontakt telefoni: _____

Ime i prezime zakonskog zastupnika maloljetnog/e oštećenog/e: _____

Kontakt telefoni: _____

Nadležni posrednik/ica: _____

Kontakt telefoni: _____

Nadležni centar za socijalni rad: _____

Ime i prezime stručnog radnika/ce centra za socijalni rad, voditelja/ice slučaja za vrijeme izvršenja vaspitnog naloga: _____

Kontakt telefoni: _____

Ciljevi vaspitnog naloga:

- Otklanjanje rizika u ponašanju maloljetnog učinioca krivičnog djela kroz:
 - Mirno i aktivno učešće u rješavanju svog problema
 - Razvoj odgovornosti za razumijevanje situacije i onoga što je dovelo do sukoba/spora
 - Prihvatanje odgovornosti od strane maloljetnog učinioca za njegove postupke
 - Priznanje nepovoljnih posljedica krivičnog djela za oštećeno lice/žrtvu
 - Naknadu štete napravljene u krivičnom djelu
 - Popravljanje narušenih međuljudskih odnosa
 - Nečinjenje novih krivičnih djela (maloljetnik vodi računa o ponašanju i budućem odnosu sa žrtvom i drugima)
- Vaspitni nalog za oštećeno lice/žrtvu obezbjeđuje:
 - Mogućnost izbora
 - Da izrazi svoje potrebe i osjećanja
 - Da traži i dobije odgovor/informacije
 - Da bude aktivni učesnik u rješavanju svog problema
 - Uvid da je prepoznata njena/njegova uloga žrtve, da može da dobije zaštitu
 - Da dobije izvinjenje i naknadu štete od učinioca krivičnog djela
 - Da se oporavi od posljedica štete koju mu/joj je nanio učinilac krivičnog djela

Prilog:

- Obaveze maloljetnika
- Obaveze roditelja
- Obaveze Centra za socijalni rad - CSR
- Obaveze Centra za posredovanje Crne Gore i posrednika
- Dnevnik rada - maloljetnik naknađuje štetu sopstvenim radom/angažovanjem koje je u vezi učinjene štete na mjestu na kojem je štetu i napravio (Ako je naknada štete dogovorena putem rada maloljetnika: npr. rad na otklanjanju štete na imovini koja pripada oštećenom licu-fizičkom licu ili u slučaju da je maloljetnik izvršio krađu ili oštećenje imovine prema pravnom licu pa je cjelishodan dogovor da će maloljetnik štetu naknaditi svojim radom u ustanovi/organizaciji u kojoj je i učinio štetu.)

Obaveze maloljetnika:

- Dobrovoljno se uključuje u postupak posredovanja
 - U izboru posrednika sa dostupne liste posrednika učestvuju i oštećeni i maloljetnik (i roditelj/staratelj maloljetnih lica)
 - Upoznavanje sa sadržajem i načinom sprovođenja postupka posredovanja, primjene vaspitnog naloga, kao i sa načinom praćenja i izvještavanja o ispunjavanju vaspitnog naloga
 - Aktivno učešće u postupku posredovanja
 - Upućivanje iskrenog žaljenja zbog nanošenja štete/povrede oštećenom licu i izvinjenja, nakon kojeg aktivno učestvuje i u postizanju i sačinjavanju sporazuma o naknadi štete
 - Blagovremeno (odmah) obavještava roditelja/staratelja i nadležni CSR o kašenju i razlozima neispunjavanja obaveza dogovorenih sporazumom
 - Jednom mjesečno i to _____ (npr. prve/posljednje sedmice/radnog dana u mjesecu), dostavlja posredniku odgovarajući dokaz o izvršenoj obavezi, npr.:
 - izvod iz banke, kojim dokazuje da je u dogovoreno vrijeme izvršio uplatu dogovorenog novčanog iznosa na žiro račun oštećenog lica
 - ili račun o kupljenoj stvari i zabilješku o primopredaji potpisanu od strane maloljetnika, oštećenog lica (i roditelja/staratelja za maloljetnike)
 - ili se primopredaja vrši pred posrednikom, koji sačinjava zabilješku o primopredaji potpisanu od strane maloljetnika, oštećenog lica (i roditelja/staratelja za maloljetnike) i posrednika
 - ili maloljetnik dostavlja dnevnik rada, ukoliko je dogovorena naknada štete radom maloljetnika (dnevnik rada u prilogu),
- i o tome, istovremeno, obavještava nadležni CSR
- Roditeljima, posredniku, CSR i Stručnoj službi VDT daje blagovremene (odmah) informacije o svim telefonskim brojevima koje koristi i o eventualnim promjenama telefonskih brojeva, mjesta boravka
 - Odaziva se na telefonske pozive posrednika, CSR i Stručne službe VDT
 - Blagovremeno traži pomoć u slučaju problema u sprovođenju vaspitnog naloga, obraćajući se posredniku, CSR i Stručnoj službi VDT

Maloljetnik/ica:

(ime i prezime)

(potpis)

Roditelji/staratelj maloljetnika/ice:

(ime i prezime majke/starateljke)

(potpis)

(ime i prezime oca/staratelja)

(potpis)

Obaveze roditelja/staratelja:

- Dobrovoljno se uključuju u postupak posredovanja
- U izboru posrednika sa dostupne liste posrednika učestvuju i oštećeni i maloljetnik (i roditelj/staratelj maloljetnih lica)
- Upoznavanje sa sadržajem i načinom sprovođenja postupka posredovanja i primjene vaspitnog naloga, kao i sa načinom praćenja i izvještavanja o izvršavanju vaspitnog naloga
- Saradnja sa nadležnim CSR u cilju upoznavanja sa planom i programom izvršenja vaspitnog naloga, kao i sa načinom praćenja i izvještavanja o ispunjavanju vaspitnog naloga
- Nadzor, kontrola i podrška maloljetniku u ostvarivanju obaveza koje su mu određene vaspitnim nalogom
- Ukoliko je dogovorena naknada štete u mjesečnim ratama, u dogovorenim terminima, svakog mjeseca: _____ (npr. prvog ili zadnjeg radnog dana u mjesecu), sa maloljetnikom odlaze kod posrednika, radi dostavljanja pisanog dokaza o ispunjavanju dogovorene obaveze: _____
(npr. izvod iz banke, kojim dokazuju uplatu dogovorenog iznosa na žiro račun oštećenog lica/njegovog roditelja ili staratelja) i o tome istovremeno obavještavaju nadležni CSR
- Blagovremeno obavještavaju posrednika i CSR o svim odstupanjima od dogovorenih obaveza i razlozima odstupanja, a CSR i o promjenama u ponašanju maloljetnika (napredovanju, pogoršanju)
- Blagovremeno traže pomoć u slučaju problema u ispunjavanju vaspitnog naloga, obraćajući se posredniku, CSR i Stručnoj službi VDT
- Odazivaju se na telefonske pozive posrednika, CSR i Stručne službe VDT
- Posredniku, CSR i Stručnoj službi VDT daju blagovremene (odmah) informacije o svojim i telefonskim brojevima maloljetnika koje koriste, o eventualnim promjenama telefonskih brojeva, kao i o promjeni mjesta boravka.

Maloljetnik/ica:

(ime i prezime)

(potpis)

Roditelji/staratelj maloljetnika/ice:

(ime i prezime majke/starateljke)

(potpis)

(ime i prezime oca/staratelja)

(potpis)

Obaveze Centra za posredovanje Crne Gore i posrednika/ice:

- Centar za posredovanje Crne Gore-Centar za posredovanje, obezbjeđuje:
 - Sprovođenje postupka posredovanja za potrebe svih državnih tužilaštava
 - Listu licenciranih posrednika za posredovanje u krivičnim postupcima (sa relevantnim podacima, uključujući i naziv ustanove/organizacije u kojoj je posrednik redovno zaposlen i njegovo zanimanje/profesiju), koju redovno ažurira i dostavlja Stručnoj službi Vrhovnog državnog tužilaštva
 - Da u izboru posrednika sa dostupne liste posrednika učestvuju i oštećeni i maloljetnik/ica i roditelji/staratelji maloljetnih lica (kada se izbor posrednika obavlja pred Centrom za posredovanje)
 - Kada na teritoriji nadležnog državnog tužilaštva ne postoji licencirani posrednik, obezbjeđuje posredovanje upućivanjem licenciranog posrednika sa druge teritorije
 - Obezbjedi da posredovanje sprovodi licencirani posrednik koji nije ni po kojem drugom osnovu nadležan za maloljetnika ili za oštećeno lice.
- Posrednik/ica vodi postupak posredovanja:
 - U skladu sa standardima postupka posredovanja u krivičnim postupcima (primjena standardne metode-odvojeni razgovor sa maloljetnikom i oštećenim licem, završni zajednički razgovor i dr.)
 - Obezbjedi dobrovoljan i povjerljiv razgovor, kao stručno, neutralno lice, koje pomaže učesnicima da se snađu u sukobu, uspostave dijalog, da otvoreno razgovaraju o sukobu, razumiju međusobne razlike i s tim u vezi iskazuju svoje interese i potrebe, razriješe probleme i postignu sporazum o tome na koji način nastala šteta može realno da bude popravljena/naknađena
 - Sačinjava sporazum o poravnanju, sa potpunim informacijama o načinu naknade štete (izvinjenje maloljetnika/ice oštećenom licu i/ili da maloljetnik/ica radom ili na drugi pogodan način naknadi štetu oštećenom licu, sa preciziranim: iznosom i načinom uplate novčane naknade; rokom i datumom uplate i/ili datuma ako je naknada dogovorena u više/mjesečnim ratama; pribavljanjem i upisivanjem žiro računa oštećenog lica; načinom dostavljanja dokaza o uplati; ili nenovčane naknade, npr. farbanje ograde; sadnja polomljenog cvijeća; obavljanje pomoćnih poslova u organizaciji u kojoj je učinjena šteta, rok u kojem će se naknaditi šteta)
 - Prilikom sačinjavanja sporazuma vodi računa o primjerenosti, pravednosti i zakonitosti prijedloga koje nude maloljetnik/ica i oštećeno lice
 - Kod dogovora o naknadi štete radom maloljetnika/ice, vodi računa da je naknada štete u vezi sa izvršenim krivičnim djelom (npr. Ako je maloljetnik izvršio krađu, ošteti ili uništio imovinu u konkretnoj ustanovi/organizaciji, primjereno je da naknadu izvrši putem novčanog obeštećenja ili odgovarajućim radom u ustanovi/organizaciji u kojoj je izvršio krivično djelo.)
 - Dostavlja sporazum o poravnanju nadležnom državnom tužiocu (Državni tužilac po prijemu sporazuma, donosi rješenje o primjeni vaspitnog naloga-poravnanje sa oštećenim, kojim, verifikujući posrednički sporazum, propisuje šta maloljetnik treba da uradi pored izvinjenja ili povrđuje da je maloljetnik već izvršio dogovorenu obavezu – izvinio se oštećenom licu, i to u toku samog postupka posredovanja, a rješenje dostavlja: maloljetniku, oštećenom licu, posredniku, centru za socijalni rad, Stručnoj službi VDT.)

- Prati sprovođenje dogovorenih obaveza maloljetnika, shodno rješenju nadležnog državnog tužioca o primjeni vaspitnog naloga-poravnanje sa oštećenim i planu i programu sprovođenja vaspitnog naloga CSR, odnosno dogovoreni rok/rokovе za naknadu štete trudom, radom maloljetnika, novčanim (npr. način uplate novčane naknade, u ratama, dostavljanje dokaza o uplati) ili nenovčanim obeštećenjem (npr. obavljanje pomoćnih poslova, kojim se naknađuje šteta u organizaciji u kojoj je učinjena šteta)
- U cilju praćenja sprovođenja dogovorenih obaveza, ostvaruje redovnu komunikaciju sa maloljetnikom, oštećenim licem i roditeljem/starateljem maloljetnih lica; zakazuje sastanke radi provjere i preuzimanja dokaza o ispunjavanju dogovorenih obaveza
- Izvještava nadležni CSR i Stručnu službu VDT o ispunjavanju dogovorenih obaveza, jednom mjesečno
- Sačinjava završni izvještaj o ispunjavanju dogovorenih obaveza, u roku od 8 dana od ispunjavanja obaveza/isteka konačnog roka za ispunjenje vaspitnog naloga, a izvještaj dostavlja nadležnom CSR i Stručnoj službi VDT
- Ako dođe do odustajanja maloljetnika ili oštećenog lica od poravnanja, o tome odmah obavještava CSR i Stručnu službu VDT

Posrednik/ica:

(ime i prezime)

(potpis)

Obaveze Centra za socijalni rad-CSR:

- Po prijemu rješenja o primjeni vaspitnog naloga-poravnanje sa oštećenim, imenuje voditelja slučaja
- Voditelj slučaja u roku od 5 dana donosi plan i program izvršenja vaspitnog naloga, uz aktivno učešće maloljetnog učinioca krivičnog djela i njegovih roditelja
- Plan i program vaspitnog naloga sadrži: datum početka primjene vaspitnog naloga; vremenski okvir za ispunjavanje dogovorenih obaveza; obaveze maloljetnika/ice; očekivane rezultate; plan izvještavanja; vrijeme održavanja sastanaka sa maloljetnikom/icom i njegovim/om roditeljima u svrhu periodične procjene sprovođenja vaspitnog naloga; i vrijeme za razmjenu informacija sa posrednikom/icom i obavještavanja Stručne službe VDT
- Plan i program vaspitnog naloga voditelj slučaja dostavlja: maloljetniku/ici i njegovim roditeljima, posredniku/ici, Stručnoj službi VDT
- Upoznaje maloljetnika i njegove roditelje sa načinom sprovođenja vaspitnog naloga i kriterijumima za procjenu ispunjenosti vaspitnog naloga, uslovima za prekid izvršenja vaspitnog naloga
- Prati primjenu vaspitnog naloga u saradnji sa posrednikom/icom
- U slučaju neizvršavanja dogovorenih obaveza, po obavještenju od strane posrednika, obavlja razgovor sa maloljetnikom/icom i roditeljem u prostoru CSR i/ili posjećuje maloljetnika/icu i njegove roditelje, radi praćenja primjene vaspitnog naloga (provjerava razloge neizvršavanja dogovorenih obaveza i mogućnosti otklanjanja nastalih problema)
- Jednom mjesečno kontaktira maloljetnika/icu i njegovog roditelja/staratelja u vezi primjene vaspitnog naloga
- Prati i izvještava Stručnu službu VDT o toku izvršenja i ispunjenosti vaspitnog naloga:
 - o o početku primjene vaspitnog naloga i dostavlja plan i program sprovođenja vaspitnog naloga
 - o jednom mjesečno izvještava Stručnu službu VDT o ispunjavanju dogovorenog plana izvršenja vaspitnog naloga, na osnovu redovne komunikacije sa posrednikom/icom (jednom mjesečno) i izvještaja posrednika/icu te daje prijedlog Stručnoj službi VDT o daljoj primjeni vaspitnog naloga
 - o u roku od 8 dana od prijema završnog izvještaja posrednika/ice o ispunjavanju verifikovanog posredničkog sporazuma, sačinjava i dostavlja Stručnoj službi VDT završni izvještaj o ispunjavanju vaspitnog naloga

Voditelj/ica sprovođenja vaspitnog naloga – stručni/a radnik/ca CSR

(ime i prezime)

(potpis)

STRUČNA SLUŽBA VRHOVNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA

Potpis svih učesnika u sprovođenju vaspitnog naloga

Maloljetnik/ica:

(ime i prezime)

(potpis)

Roditelji/staratelj maloljetnika/ice:

(ime i prezime majke/starateljke)

(potpis)

(ime i prezime oca/staratelja)

(potpis)

Posrednik/ica:

(ime i prezime)

(potpis)

Voditelj/ica sprovođenja vaspitnog naloga – stručni/a radnik/ca CSR

(ime i prezime)

(potpis)

Datum potpisivanja: _____

**DNEVNIK RADA/AKTIVNOSTI MALOLJETNIKA/ICE ZA VRIJEME
REALIZACIJE VASPITNOG NALOGA PORAVNANJE SA OŠTEĆENIM/OM,**

kada je naknada štete dogovorena putem rada maloljetnika/ice
(popunjava maloljetnik/ica za svaki dan angažmana)

Maloljetnik/ica naknađuje štetu sopstvenim radom/angažovanjem koje je u vezi učinjene štete/na mjestu na kojem je štetu i napravio/la.

Ime i prezime maloljetnika/ice:

Ime i prezime oštećenog lica:

Mjesto realizacije rada/aktivnosti maloljetnika/ice:

(adresa na kojoj će maloljetnik/ica raditi u cilju naknade štete oštećenom-fizičkom licu; ili naziv i adresa
ustanove/organizacije u kojoj je maloljetnik/ica učinio/la i naknađuje štetu)

**Radne aktivnosti maloljetnika/ice će se odvijati u periodu od _____ do
_____ godine.**

Maloljetnik/ica će raditi sljedećim danima u sedmici:

mjesecu: jednom mjesečno; dva puta mjesečno, tri puta mjesečno, svake sedmice u mjesecu, ili
na drugi način: _____

**Dnevni angažman maloljetnika/ice će trajati: od _____ do _____
sati, odnosno: _____ sati dnevno.**

Ukupno trajanje radnog angažmana maloljetnika/ice iznosi _____ sati.

Početak radnog angažmana maloljetnika/ice: _____.
(datum)

Završetak radnog angažmana maloljetnika/ice: _____.
(datum)

DNEVNIK RADA MALOLJETNIKA/ICE

Datum rada/aktivnosti: _____

Vrijeme dolaska: _____ sati _____ minuta

Realizovane aktivnosti:

Poteškoća/problem (ako ih je bilo):

Rješenje poteškoće/problema:

Vrijeme odlaska: _____ sati _____ minuta

Vrijeme provedeno u radu/aktivnosti: _____ sati _____ minuta

Oštećeno lice ili osoba koja je zadužena u ustanovi/organizaciji za maloljetnika/icu za vrijeme izvršenja dogovorene obaveze potvrđuje navode maloljetnika/ice u Dnevniku rada/aktivnosti.

Komentar oštećenog lica ili osobe zadužene za maloljetnika/icu u ustanovi/organizaciji:

Potpis oštećenog lica koji potvrđuje realizaciju navedenih aktivnosti maloljetnika/ice:

(ime i prezime)

(potpis)

Ili potpis osobe zadužene za maloljetnika/icu, koji potvrđuje realizaciju navedenih aktivnosti maloljetnika/ice u ustanovi/organizaciji u kojoj je maloljetnik/ica učinio/la i naknađuje štetu:

(ime i prezime)

(potpis)